

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput III. Ad quosnam jejunii se extendant præceptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

pugnat. Quadragesimæ tempus lacrymarum
mæstitiæ tempus est, quo diligenter fideles
debent, ut divini Judicis iram mitigent, ut
dis maculas abluant, ut ad Resurrectionis
tum in Paschate accipiendum se præparent.

C A P U T III.

Ad quosnam jejunii se extendat præceptum.

Sicut alia ecclesiastica præcepta, ita & hoc
jejunio factum, fidelium conscientias obligat,
unde qui sciens, & volens in notabili mensura
contra tres, quas prius exposuimus, regulas
ageret, etiam secluso contemptu, graviter peccare
caret.

Fideles omnes, postquam vigesimum
mum ætatis annum compleverunt, ista jejuni
lege stringuntur. Parvuli septennium super
gressi a carnibus, ut jam supra (*Part. I. pag.*
316.) diximus, abstinere tenentur, ut locum
ve christianis abstinentiis servandis assueant.
viri, qui sexagesimum ætatis annum sunt præter
gressi, ratione ætatis præcise a jejunii
penitus non eximuntur, nisi sensibilis valde
rium defectio, aut infirmitas jejunii pati
rem recuset (*a*).

(*a*) Senibus certum tempus, quo a jejunio
exempti, haud esse constitutum, sed corporis
constitutionem, & vires esse spectandas
Layman communior D. D. sententia est.

Causæ a jejunii vel partiali, vel totali obser-
vantia eximentes sunt quatuor, videlicet 1. phy-
sica aut moralis impotentia, 2. paupertas, 3. la-
bor, 4. pietas. Hæ, si certæ sint, statim ac-
ceptæ sunt, a jejunio excusant; si vero obscuræ,
vel dubiæ, coram Episcopo, vel si hic adiri fa-
cile nequeat, coram Parocho sincere exponi de-
bent, tuncque peri dispensatio. Eousque isthæc
dispensatio valet, quousque illa, cui innititur,
causa subsistit: hac labente, & illa corrui. Ne-
que ultra; quam data est, extendi dispensatio
non potest. Circa abstinentiam a carnibus dispensa-
tio, adhuc abstinere a secunda refectione tene-
tur; & e contra qui secundam refectionem su-
mendi licentiam obtinuit, nisi aliud sit expres-
sum, adhuc abstinere a carnibus debet, prout
etiam quæ de dispensatione alibi diximus, ab-
solute constat (Part. I. pag. 309.) (a).

Ob

(inquit S. Antoninus 1. part. tit. 6. c. 2. §. 5.)
si sunt multum debiles, eo modo possunt excusari,
sicut dictum est de infirmis. Ratione autem sene-
ctutis tantum non excusantur, si sunt fortes ad
ferendum jejunium, nec est determinata ætas ab
aliquo usque ad quos annos quis teneatur ad jeju-
nium. Responsio autem illorum, qui sexagenarios
adhuc vegetos ideo a jejunio exceptos volunt,
ut vires diutius conseruent, prorsus ridicula, &
arbitraria est, eodemque jure ad homines 30. vel
40. annorum extendi possiet. Profecto jejunium
nædum animæ, sed & corporis medicinam sancti
Patres vocarunt. Infinitos gula occidit, vix
unicum abstinentia ratione moderata.

(a) Illi, quibus carnes comedendi facultas est data,
non eo ipso secundam plenam refectionem su-
mendi

Godeau Theol. Mor. Pars II.

Z

mendi

Ob *impotentiam* sæpius refici possunt decrepiti quivis infirmi, adolescentes, gravidæ, & lactentes, aliique, quibus jejunium grave sanitatis nocumentum Medico teste foret.

Paupertas ea a jejunio excusat, quæ ad nem ostiatim quotidie colligendum miserum compellit. Sicque compulsi ac fame exagitati dum oblatos hinc inde carnes citra contemptum comedere, sed quantum vires exigunt, refici possunt, præsertim si cibi oblato sint cædi, & diutius servari nequeant. Eos

mendi licentiam habent. Hac de re circa annum 1736. gravis inter quosdam Doctores hinc inde disputatio ferbuit. Quoad carniæ abstinentiam dispensatis eo ipso secundam refectioem concessam aut concedendam esse affirmabant Bartholomæus Casali, Petrus Capellotti cum aliis. negabant vero Alexander Mantegazzi, Ludovicus Muratori, Daniel Concina & alii. Tamen Benedictus XIV. parti neganti victoriam indicavit, utque sub hac clausula & restrictione posthac dispensationes expedirentur, rescripto Brevi anno 1741. & demum solenni Constitutione anno 1745. omnibus Christiani orbis Episcopis præcepit. Et quia Ecclesia dispensationem fidelium infirmitati ac necessitati subvenire, nequaquam vero concupiscentiæ favere intendit, ne dispensati suis in mensis præmiscue pisces carnibus apponant, atque comedant, ibidem strictè prohibetur. Utrumque Breve P. Amort. in suis *Disquisition. dogmat. moral. Edit. venet. pag. 320.*, & Constitutionem P. Antoine (*Tract. de Virt. moral. in Not. ad Append. de Jejunio*) exhibet.

pauperes, qui indies tantum, quantum pro
 orandio sufficit, domi lucrantur, aut aliunde
 accipiunt, a jejunii lege liberos non esse sanctus
 Thomas docet (2. 2. quæst. 147. art. 4. ad 4.).

Laboris causa a jejunio excusantur opifices,
 qui laboriosam artem exercent, veluti fossores,
 agricolæ, fabri, aliique operarii; qui tamen
 non penitus a jejunii lege sunt exempti, utut
 majore, quam alii ciborum copia absque scrupu-
 lo uti possint. His autem, quibus ab opere va-
 cant, diebus, communi lege cum aliis obligan-
 tur, nisi aliæ circumstantiæ exceptionem exigant.
 Contra artifices, qui modicum corporalem labo-
 rem exhibent, uti pictores, sartores, textores,
 sutores, præsertim ii, qui tantum coria scin-
 dunt; item scribæ, barbitonores &c. aliique
 hujusmodi a jejunio non excusantur; quia hi non
 tantum, quantum illi labore defatigantur (a).

Huc quoque viatores sunt reducendi, illi
 nimirum, qui necessarium iter pedites peragunt,
 & jejunantes in via deficerent. Dixi: qui ne-
 cessarium iter pedites peragunt, non autem com-
 moditatis, curiositatis, otii, avaritiæ, aut libi-
 dinis causa. Quare jejunii tempore peregrinari
 non expedit, nisi in aliud tempus absque gravi
 incommodo peregrinatio differri non possit.

Quid

(a) Hic ea; quam num. 30. Alexander VII. dam-
 navit, notanda est propositio: *Omnes Officia-
 les, qui in Republica corporaliter laborant, sunt
 excusati ab obligatione jejunii, nec debent se certi-
 ficare, an labor sit compatibilis cum jejunio.*

Quid illi, qui a loco discedit, ubi jejuni-
non est, & ad locum pervenit, ubi jejuni-
præcipitur, tali casu sit faciendum, ex iis
supra (*Part. I. pag. 317.*) diximus,
colligitur (a).

Pietatis titulo a jejunio hinc inde eximuntur
qui opus misericordiæ aut caritatis, si jejunare
hic & nunc debite exercere non possent. Ne
enim Ecclesia, cum jejunia præcepit, operum
proximo necessaria, Deoque magis grata
dire intendit, uti sua in summa sanctus Thomas
docet (2. 2. Q. 147. art. 4.). Hinc motus
quæ jejunii die extra prandii horam cibum
marito peregrinaturus sumeret, ne sibi mor-
irasceret, non peccaret, dummodo mor-
hæreticus non esset, illamque in Religionis
temptum ad cibum sumendum non impelleret.

Concionatores quoque, qui quotidie et
pulum dicunt, jejunare in quadragesima
tenentur; qui aliquoties in hebdomada, ve-
re plus cibi in cænula sumere possunt. Qui
tam facile jejunium deserunt, dicentes te-
nantes non posse studiis incumbere, nec con-
nem habere; fatius sæpe foret, ut concionas
omitterent, quam ut domesticis, aut populo
hoc scandalum darent, quem exemplo non

(a) Huc spectat propositio ab eodem Pontifice
nata: *Excusantur absolute a præcepto jejuni-
nes illi, qui iter agunt equitando, utrumque
agant, etiamsi necessarium non sit, & etiam
unius diei conficiant.* Est num. 31.

ubi jejuniis, quam verbis ad pœnitentiam hortari vi
 ubi jejuniis tenentur.

Confessarius, qui tota die confessiones audit,
 nec officium potest jejunus explere, non tenetur
 jejunare, dummodo revera ita impotens sit,
 tantumque fieri potest, scandalum caveatur (a).

At ob opus conjugale nec maritus nec uxor
 jejunio excusatur; primis enim Ecclesiæ sæ-
 culis, ut diximus, a carnali commercio conju-
 ges abstinebant, nec nimis diuturnum est Qua-
 dragesima tempus, ut continere se nequeant.
 Maritus itaque a jejunio uxorem non retrahat,
 nec uxor maritum. Multo minus puellæ, aut
 mulieres eximi debent, metuentes, ne jejunio
 earum venustas minuatur; nam *vana est pulchri-
 tudo, mulier timens Dominum ipsa laudabitur*
 (Sap. 31.).

(a) Nemo, prout recte Antoine observat, ob æta-
 tem, laborem, aut pietatem a *carnium abstinencia*
 liberatur, sed ad hoc legitima dispensatio,
 aut gravis omnino infirmitas requiritur. Imo
 etiam si hæc adfit, licentia a Superiore esset pe-
 tendenda, ut debitas ordo, ac subjectio servetur.
 In variis tamen locis Medici consilium, aut jus-
 tificatio sufficit, cui si æger acquiescat, non peccat;
 peccaret autem Medicus, si absque rationabili
 causa infirmo carnes suggereret.

